

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA TEŠANJ
OPĆINSKI NAČELNIK**

Broj: 02-14-2-650-10/15

Datum: 15.06.2015. godine

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE TEŠANJ ZA PERIOD 2016.- 2018. GODINE**

SADRŽAJ:		Str.
1/	Uvod	2
2/	Projekcija prihoda	2
2/1	Porezni prihodi	2
2/2	Neporezni prihodi	3
2/3	Tekući grantovi	4
2/4	Kapitalni grantovi i primici	4
2/5	Prenesena sredstva iz prethodne godine	4
2/6	Kreditno zaduženje	4
4/	Projekcija rashoda	5
4/1	Sredstva za plate i naknade	5
4/2	Sredstva za materijal i usluge	5
4/3	Tekući grantovi, kamate i sredstva rezervi	5
4/4	Kapitalni grantovi i izdaci	6
4/5	Povrat sredstava finansiranja	6

1/ UVOD

Dokument okvirnog budžeta (u daljnjem tekstu DOB) predstavlja preliminarni nacrt budžeta Općine Tešanj za 2016. godinu, zajedno s okvirnim planovima za sljedeće dvije godine. Izrada DOB-a prema Zakonu o budžetima u FBiH predstavlja obavezu svih nivoa vlasti. Njegova izrada obezbjeđuje pretpostavke za realniju procjenu prihoda, kvalitetnije srednjoročno planiranje i raspodjelu resursa na tekuće i kapitalne projekte u skladu sa prioritetnim ciljevima utvrđenim u Strategiji razvoja općine Tešanj do 2018. godine.

Planiranje budžeta se zasniva na preliminarnoj procjeni prihoda iz DOB-a, a rashodi se utvrđuju isključivo u okviru definisanih raspoloživih sredstava. Realnom procjenom prihoda obezbjeđuje se nesmetano funkcionisanje Organa uprave i realizacija ciljeva sadržanih u općinskom budžetu. U suprotnom javlja se nedostatak sredstava ili višak sredstava koja nisu obuhvaćena odlukom Općinskog vijeća.

Osnovna pretpostavka na kojima se temelji DOB za naredni trogodišnji period vezane za makroekonomske pokazatelje su: povećanje potrošnje-prometa; oporavak privrednih aktivnosti nakon poplava iz maja 2014. godine sa blagim ekonomskim rastom; rast izvoza, ali i vanjskotrgovinskog deficita; povećanje otplata vanjskog duga FBiH i drugo. Pored toga, od pokazatelja vezanih za lokalni nivo izdvaja se očekivani dalji rast zaposlenosti i investicija na teritoriji Općine, te značajno uvećanje infrastrukturnih ulaganja. Pored elemenata vezanih za realni privredni rast, očekuje se i dalje djelimično inflatorno kretanje koje doprinosi nominalnom porastu prihoda.

2/ PROJEKCIJA PRIHODA

2/1 POREZNI PRIHODI

Porezni prihodi čine najveći dio prihoda općinskog budžeta. Njihovo učešće u ukupnim prihodima bez kreditnog zaduženja iznosi cca 52%. Oni se sastoje od direktnih (porez na dohodak, porez na imovinu i dr.) i indirektnih poreza (porez na potrošnju – PDV i prihodi koji pripadaju Direkciji za ceste).

- Direktni porezi

U okviru ove grupe prihoda još uvijek se planiraju sredstva ostvarena po staroj zakonskoj regulativi. Ovi prihodi se postepeno gase, tako da se planiraju na nivou od svega 15.000,00 KM godišnje, a u okviru dvije budžetske stavke koje zajedno čine manje od 0,8% ove grupe prihoda.

Najznačajnija stavka u okviru ove grupe prihoda je Porez na dohodak koji čini blizu 63% svih direktnih poreza. Ovaj porez predstavlja stabilan izvor općinskih prihoda koji iz godine u godinu raste, kako zbog realnog rasta broja zaposlenih i visine primanja, tako i zbog inflatornih kretanja koja se odražavaju na visinu plata zaposlenih. Za naredne godine je planirano povećanje ovog prihoda u prosjeku za 2,6% godišnje, sa određenom rezervom zbog mogućih izmjena zakonske regulative koja se najavljuje u okviru ove oblasti. Ukupno ostvarena sredstva po osnovu ovog prihoda dijele se u omjeru 34,46% Općini i 64,46% Kantonu.

Grupa Poreza na imovinu strukturirana je iz dva dijela koji se značajno razlikuju u pogledu ostvarenja, pa time i planiranja visine istih.

Porez na imovinu predstavlja stabilan općinski prihod čija se osnovica može adekvatno projicirati (registrovana motorna vozila, vikend kuće i garaže). Budući da nema izmjena stopa, kao ni značajnijih promjena osnovica, nije predviđeno značajnije odstupanje iznosa ni u narednom trogodišnjem periodu.

Porez na promet nepokretnosti predstavlja porezni oblik čija osnovica nije unaprijed poznata (vrijednost prometovanih nepokretnosti), te se za projekciju prihoda koristi metoda trenda kao i opšte okolnosti (stepen privrednih aktivnosti, migracije i sl.). Kako je osnovica u 2015. godini bila daleko iznad prosjeka za naredni trogodišnji period planiran je nešto manji iznos sredstava.

Ovi porezi pripadaju Općini u 100%-tnom iznosu.

- Indirektni porezi

Prihodi od indirektnih poreza (PDV i prihodi Direkcije za puteve) predstavljaju najvažniji prihod Općine koji sada čini i do 42% budžeta, tako da od njihove procjene i ostvarenja u najvećoj mjeri zavisi realnost cjelokupnog budžetskog dokumenta. Prihodi od PDV-a na nivou BiH u tekućoj godini su u porastu, prije svega zbog politike akciza na duhanske proizvode koji će i u narednoj godini rezultirati rastom prihoda (postupno usklađivanje sa tarifama EU), a potom i zbog oporavka privrednih aktivnosti i sanacionih radova nakon vanrednih okolnosti i smanjenja potrošnje nakon poplava iz 2014. godine. Za naredne godine se takođe predviđa dalji rast ove vrste prihoda do 4% (projekcije Odjeljenja za makroekonomsku analizu UIO i Ministarstva finansija FBiH).

S druge strane, očekuje se umanjene prihoda koji pripada općinama u Federaciji BiH zbog daljeg rasta sredstava za servisiranje vanjskog duga Federacije BiH. Sredstva za servisiranje duga u narednom trogodišnjem periodu će rasti i do 20% godišnje (2017. godina) pristizanjem na naplatu ranije preuzetih obaveza, kao i obaveza iz novih zaduženja iz sredstava MMF. Kako se raspodjela vrši tek po odbitku sredstava za servisiranje vanjskog duga, sredstva za općine su umanjena. Tako se očekuje za naredni period da ona padnu sa 8,42% (zakonski definisan postotak) na 6,91% (izvedeni postotak nakon odbitka vanjskog duga) od pripadajućih sredstava za Federaciju BiH. Na taj način su općinski budžeti oštećeni za sredstva od blizu 40 miliona KM, što čini preko 15% ukupnih sredstava.

Inicijative za izmjenu ovakvog načina raspodjele su pokrenute i trenutno se vrše određene aktivnosti putem Saveza općina i gradova Federacije BiH.

Na isti način su umanjena i sredstva kantonalnih budžeta.

Zbog svega navedenog nije planiran značajniji rast prihoda od PDV-a koji pripadaju Općini Tešanj. Pored gore navedenog potrebno je istaći da se raspodjela sredstava vrši po ključu koji obuhvata broj stanovnika, broj učenika i površinu Općine, tako da nije u vezi sa uplaćenim PDV-om na teritoriji Općine ili od strane privrednih subjekata sa teritorije Općine. Ovom raspodjelom se Općini Tešanj uplati oko 2,08% sredstava koja pripadaju općinama, odnosno 0,14% sredstava koja pripadaju Federaciji BiH.

Rizik u ovom dijelu ostvarenja prihoda je uvijek vezan za vanredne okolnosti, kao što su prirodne nesreće i globalne ekonomske krize koje dovode do drastičnog umanjenja potrošnje. Pored toga zakonska regulativa je isključivo u nadležnosti viših nivoa vlasti, bez direktnog učešća općina, tako da je uvijek prisutno moguće nametanje nepovoljnijih rješenja po lokalne samouprave.

2/2 NEPOREZNI PRIHODI

Neporezni prihodi će u narednom periodu činiti oko 20% budžetskih prihoda. Procentualno učešće je umanjeno budući da su ovi prihodi nekada činili 1/4 budžeta. Umanjenje u apsolutnom iznosu je neznatno. Omjer se promijenio radi rasta drugih sredstava, prije svega kapitalnih grantova i kreditnog zaduženja, tak da se značajnije mijenja struktura budžetskih prihoda.

Sve podgrupe ove grupe prihoda, uz manje oscilacije, u narednom trogodišnjem periodu ostaju stabilne i ne trpe nikakve izmjene u pogledu vrste i osnova za njihovu naplatu. Takođe se ne očekuju značajnije izmjene u općinskim politikama koje bi dovele do revidiranja, ukidanja pojedinih prihoda ili uvođenja novih.

Rizik ostvarenja u okviru ove grupe je manji od prethodne jer ovi prihodi u manjoj mjeri zavise od oscilacija u potrošnji, a sama zakonska regulativa istih je svedena na općinski nivo.

2/2 TEKUĆI GRANTOVI

Ovi prihodi i za naredni trogodišnji period se sastoje od namjenskih grantova ZE-DO kantona za stambeno zbrinjavanje i druge pomoći boračkim populacijama, stipendije studentima, zaštitu okoliša i slično. Kako ne postoje posebne naznake da će se u značajnijoj mjeri mijenjati kantonalne politike po pitanju raspodjele sredstava, nije se ni projicirala veća izmjena u visini sredstava. Projiciran je blagi pad prihoda zbog poteškoća u kojima se nalazi kantonalni budžet.

Rizik u okviru ove grupe prihoda je dosta izražen u mogućnosti umanjena ili suspenzije izdvajanja za boračke populacije radi stabilizacije kantonalnog budžeta.

S druge strane, dio grantova (ino-sredstva) su sada planirana u okviru kapitalnih grantova, tako da je ova grupa u cijelosti umanjena uz uvećanje kapitalnog dijela.

2/3 KAPITALNI GRANTOVI I PRIMICI

U okviru ove grupe i dalje su planirana grant sredstva za industrijske zone, GSM licenci, Fonda za zaštitu okoliša i druga namjenska sredstva viših nivoa vlasti za realizaciju kapitalnih projekata. Visina ovih sredstava uslovljena je i limitirana budžetima viših nivoa vlasti koji se donose paralelno sa budžetom Općine. U tome i jeste iskazan rizik ostvarenja ovih stavki. Međutim sva sredstva su planirana na približnom nivou ranijih godina, budući da nema naznaka za izmjenu kantonalnih politika raspodjele. Takođe su planirana i sredstva učešća mjesnih zajednica.

Rizik u pogledu ove grupe prihoda je manje izražen jer neostvarenje ovog segmenta dovodi do umanjena namjenskih stavki rashoda bez utjecaja na tekući dio budžeta.

Najznačajnija promjena u okviru ove grupe je vezane za uključenje grant sredstava iz inostranstva koji se odnosi na izgradnju kanalizacionih kolektora i uređaja za prečišćavanje otpadnih voda. Sredstva su raspoređena na četverogodišnji period do kada se planira realizacija projekta.

2/4 PRENESENA SREDSTVA IZ PRETHODNIH GODINA

U narednom trogodišnjem periodu planirano je umanjeno prijenosa sredstava koje je uzrokovano poteškoćama u realizaciji projekata i njihovoj zakašnjoj realizaciji, kao i neutroškom namjenskih sredstava koja su akumulirana u proteklim godinama.

Ova sredstva su takođe umanjeno planirana i u okviru rashodovne strane budžeta.

2/5 KREDITNO ZADUŽENJE

Ugovoreno kreditno zaduženje iz sredstava Evropske investicijske banke od 9.500.000,00 KM je raspoređeno na četverogodišnji period implementacije projekta odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda. Pored ovog zaduženja (uz postojeću garanciju prema Toplani d.d. i zaduženje za uređenje Titove ulice i Ulice 1. marta) nije planirano dodatno opterećenje budžeta. Otplate po ovom kreditu će teći tek po isteku grejs perioda od 5 godina.

3/ PROJEKCIJA RASHODA

Osnovna struktura rashoda budžeta se zadržava i u narednom trogodišnjem periodu, budući da ista obezbjeđuje socijalnu i razvojnu komponentu uz dugoročnu stabilnost općinskog budžeta.

Sredstva budžeta se izdvajaju za funkcionisanje administracije i mjesnih zajednica, zadržavaju se ranije uspostavljena socijalna izdvajanja, obezbjeđuje se značajna podrška nevladinom sektoru, sportskim i kulturnim aktivnostima, projektima mladih, izdvajaju se dodatna sredstva za javne ustanove koje se finansiraju iz budžeta viših nivoa vlasti, vrši se stipendiranje studija, te podrška poticajima u lokalnoj ekonomiji (poljoprivreda i zanatstvo). Takođe su obezbijeđene komunalne potrebe i održavanje sve veće putne i druge infrastrukture, projekti ekološke zaštite te druge opštedruštvene potrebe. Na kraju, kroz planirana kapitalna ulaganja koja se vrše izdvajanjem budžetskih sredstava, obezbjeđenjem podrške viših nivoa vlasti, te apliciranjem za dodjelu grant sredstava domaćih i međunarodnih institucija obezbjeđuje se razvoj zajednice u skladu sa usvojenom Strategijom.

3/1 SREDSTVA ZA PLATE I NAKNADE

U okviru ove grupe rashoda planirano je djelimično uvećanje sredstava za bruto plate i naknade od po 4,25% u 2016. godini i 1,3% u 2017. godini. Ovo uvećanje je planirano iz potrebe usklađivanja primanja sa zakonskom regulativom i novim odlukama i pravilnicima vezanim za plaće i naknade uposlenih u Organu uprave Općine Tešanj. U proteklom trogodišnjem periodu nije bilo promjena u okviru ove grupe rashoda, tako da su sredstva bila zadržana na istovjetnom nivou bez obzira na uvećanja koja su pratila budžete drugih nivoa vlasti i pojedinih općina.

3/2 SREDSTVA ZA MATERIJAL, ENERGIJU I USLUGE

Posmatrano u cjelini, u narednom trogodišnjem periodu predviđena su manja sredstva u odnosu na prethodni. Razlog za umanjene sredstva je isključenje grant sredstava za deminiranje koja su bila u budžetima prethodne dvije godine, kao i umanjene sredstva za sanaciju klizišta zbog planiranog utroška akumuliranih namjenskih sredstava u tekućoj godini.

Ova umanjena su vezana za podgrupu "Ostale usluge za opštedruštvene potrebe" na kojoj se, pored toga, predviđa uvećanje pojedinih stavki u zavisnosti od aktivnosti koje se u ovom periodu planiraju provoditi.

U okviru druge podgrupe "Direktni materijalni rashodi Organa uprave" predviđeno je uvećanje sredstava, prije svega za potrebe organizovanja općinskih i općih izbora (obaveza jedinica lokalne samouprave). Zbog toga ova sredstva variraju, tako da rastu za 9,04% u 2016. godini, padaju za 5,74% u 2017. godini i ponovo rastu za 3,25% u 2018. godini. Pojedinačne stavke rashoda se mijenjaju u zavisnosti od iskazanih potreba za funkcionisanje Organa uprave.

3/3 TEKUĆI GRANTVI, KAMATE I SREDSTVA REZERVI

U narednom trogodišnjem periodu su zadržana sva izdvajanja koja su do sada uspostavljena i nije izvršena suspenzija niti jednog od vidova podrške nevladinom sektoru, javnim ustanovama i pojedincima. Izuzetak su sredstva za otklanjanje posljedica od poplava budući da će aktivnosti na direktnom otklanjanju posljedica biti okončane u tekućoj godini. Pored toga, predviđeno je djelomično umanjene sredstva na stavkama koje se finansiraju iz transfera ZE-DO kantona zbog najava umanjena usljed stabilizacionih aktivnosti kantonalnog budžeta.

Druge stavke su zadržane na približnom nivou prethodnog perioda, sa izuzetkom sredstva za servisiranje obaveza po kreditnom zaduženju koje se odnose na kamate.

3/4 KAPITALNI GRANTVI I IZDACI

Osnovna karakteristika ove grupe rashoda u narednom trogodišnjem periodu je realizacija projekta odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda na teritoriji Općine. Ovaj projekt predstavlja najveće infrastrukturno ulaganja na teritoriji općine Tešanj nakon rata, koje bi uključujući ulaganje iz 2015. godine u ovom periodu trebalo iznositi približno 14.500.000,00 KM.

Za realizaciju ovog projekta predviđeno je kreditno zaduženje od 9.500.000,00 KM i grant sredstva od 5.000.000,00 KM.

Pored toga, struktura ove grupe rashoda je zadržana u ranije definisanoj formi, a raspored sredstava na pojedine stavke rashoda je sačinjen na bazi iskazanih potreba korisnika budžeta - općinskih službi.

3/5 POVRAT SREDSTAVA OD FINANSIRANJA

Sva predviđena kreditna zaduženja i obaveze po datim garancijama vezani su za kapitalna ulaganja. Ona se odnose na slijedeće:

- Kreditno zaduženje iz sredstava EIB-a za projekt prečišćavanja i odvodnje otpadnih voda na teritoriji Općine u visini od 9.500.000,00 KM. Sredstva su odobrena na 20 godina uz grejs period od 5 godina. S toga se za naredni trogodišnji period za servisiranje duga planiraju samo sredstva za kamate, bez otplata kredita.

- Kreditno zaduženje kod komercijalne banke u BiH za projekt uređenja Titove ulice i Ulice 1. marta u visini od 510.000,00 KM, na period od 2 godine. Za ovo zaduženje je planirano vraćanje otplata kroz 3 budžetske godine uključujući 2015. godinu uz pripadajuće kamate.

- Garancija data Toplani d.d. Tešanj za širenje toplovodne mreže se već realizuje od 2012. godine. Ukupno zaduženje iznosilo je 600.000,00 KM, a obaveza za naredni trogodišnji period iznosi 276.912,00 KM uvećano za kamate. Obaveza Općine je da planira cjelokupan iznos zaduženja (garancije) u budžetu, stim da naša stvarna obaveza iznosi 50% ukupnog zaduženja.

Sastavni dio DOB-a je i tabelarni dio – projekcija prihoda, primitaka i finansiranja sa okvirnom rashoda, izdataka i povrata finansiranja za period 2016. – 2018. godine.

OPĆINSKI NAČELNIK
mr.sc. Suad Huskić, profesor
